

KIJKER 8: LES 4: BEGRIJPEND LEZEN: IK KAN EEN TEKST HELEMAAL BEGRIJPEN

DOOR GEBRUIK TE MAKEN VAN MIJN STAPPENPLAN (DEEL 1)

Deze uitgebreide les begrijpend lezen zullen we spreiden over 2 aparte lesjes (= 2 aparte dagen).
Vandaag starten we met deel 1.

Nodig:

- Kijker 8 werkboek blz. 6 en 7
- Potlood

Uitleg:

- Kijk aandachtig naar deze cartoons:

- Kan je zomaar een nieuwe taal uitvinden? Nee
- Waarom niet? *De anderen kunnen niet weten wat je bedoelt.*

Je kan pas een *boodschap* overbrengen als de *zender* en de *ontvanger* dezelfde afspraken kennen.
We gebruiken taal om te communiceren.

Onze taal moet dus begrepen worden door de *ontvanger*.

Een taal die uitgevonden wordt door de *zender* is dus geen echte taal.

Het Nederlands is onze taal en die gebruiken we allemaal.

- **Ik ben benieuwd hoe die taal ontstaan is, jullie ook?**

- Probeer deze 2 zinnen te lezen:

“Tybeert moeste roupen doe
ende wroughede hem selven dor den noot”

- Kan je dit lezen?
- Begrijpen jullie de boodschap van de *schrijver*?
- Herkennen jullie deze *taal*?
- Herkennen jullie een *woord*?

- Ik denk dat jullie niet alle woorden herkennen.

Deze tekst is nochtans geschreven in het **Nederlands**, maar in het Nederlands dat mensen tijdens **de Middeleeuwen** (= ongeveer vanaf 500 tot 1 500) spraken en schreven.

Onze taal is sindsdien erg veranderd.

Nu begrijpen we deze tekst niet meer.

- Willen jullie weten wat deze zinnen betekenen? Dat komen jullie in deze les te weten!

- Deze zinnen komen uit een **fabel** “**Reinaert de Vos**” die geschreven is in het **Middelnederlands** (13de eeuw).

Opdrachten:

- Neem nu je werkboek op **blz. 6 oef. 1**: hier staat een stukje van deze fabel.
- Lees dit stukje en omkring de woorden die je denkt te herkennen.
- Luister nu naar de fabel van Reinaert de Vos.

→ Ga naar deze website: <http://www.vogala.org/tekst/vossenstreek>

Je kan de tekst meevolgen op de website ofwel hieronder.

In de linker kolom staat de tekst in het Middelnederlands en in de rechter kolom in onze huidige taal.

Reynaert heeft Tybeert, de kater, wijsgemaakt dat het in de schuur vol vette muizen zit. Wat Tybeert niet weet (maar Reynaert wel) is dat Martinet, de zoon des huizes, daar net een strik heeft opgezet. Reynaert spoort Tybeert aan naar binnen te gaan...

Apps weergeven **Vossenstreek**

i

Reynaert heeft Tybeert de kater wijsgemaakt dat het in de schuur van de pastoor vol vette muizen zit. Wat Tybeert niet weet – maar Reynaert wel – is dat Martinet, de zoon des huizes, daar net een strik heeft gezet. Reynaert spoort Tybeert aan naar binnen te gaan...

Gelezen door Frank Willaert

▶ 0:57 / 1:25

‘O wy, Tybeert, twi sisi bloode?
Wanen quam uwer herten desen wanc?’
Tybeert scaemde hem ende spranc
Daer hi vant groet ongherec,
Want eer hijt wiste, was hem een strec
Omme sinen hals, harde vast.
Dus hoende Reynaert sinen gast.
Alse Tybeert gheware wart
Des strecs, wart hi vervaert
Ende spranc voert. Dat strec liep toe!

‘Ach toch, Tybeert, waarom ben je bang?
Waarom aarzel je zo?’
Tybeert schaamde zich en
sprong zijn onheil tegemoet,
want vóór hij het besepte, had hij
een strik om zijn nek, heel strak.
Zo bedroog Reynaert zijn gast.
Toen Tybeert de strik bemerkte
had, werd hij bang en sprong
naar voren. De strik snoerde zich vast!

Tybeert moeste roupen doe
Ende wroughede hem selven dor den noot.
Hi makede een gheroup so groot
Met eenen jammerliken ghelate,
Dat Reynaert hoerde up der strate
Buten, daer hi alleene stoet,
Ende riep: 'Vindise goet
Die muse, Tybeert, ende vet?
Wiste nu dat Martinet,
Dat ghi ter taflen satet
Ende dit wiltbraet dus atet.

Dat ghi verteert, in weet hoe,
Hi souder u saeuse maken toe.
So hovesch een cnape es Martinet!
Tybeert, ghi singhet als ghi et.
Pleecht men tes coninx hove des?'

Tybeert krijste het uit en verried
daarmee zichzelf in zijn grote nood.
Hij ging zó hard tekeer met
meelijwekkend misbaar,
dat Reynaert het buiten kon horen,
waar hij in z'n eentje was gebleven,
en riep: 'Vind je de muizen lekker,
Tybeert, en lekker vet?
Als Martinet zou weten
dat jij aan tafel
dit wildbraad zit te eten

– ik weet niet precies hoe –
dan zou hij je er nog wel een sausje bij bereiden.
Zo'n hoofse page is Martinet wel!
Tybeert, je zingt terwijl je eet –
Is dat de gewoonte aan het hof van de koning?'

- Neem nu je werkboek op blz. 7.
- Bekijk eerst dit filmpje:
<https://schooltv.nl/video/hebban-olla-vogala-de-eerste-zin-in-de-nederlandse-taal/#q=>
- Lees nu de tekst: “**De geschiedenis van onze taal: Waarom een krabbeltje veel waard kan zijn.**”
→ Deze tekst zal gaan over het ontstaan en de geschiedenis van onze taal.
→ Tip: wie wil, kan luisteren naar de voorgelezen tekst en zo gemakkelijker meevolgen in het werkboek.

De luisterfragmenten staan op de blog “Zoek je knap!” bij de les begrijpend lezen

- 2020-05-27- Juf Anja - Audiofragment bij Les 4 Begrijpend lezen (DEEL 1) blz. 7
(alinea 1, 2 en 3)
- 2020-05-27- Juf Anja - Audiofragment bij Les 4 Begrijpend lezen (DEEL 1) blz. 7
(alinea 4, 5 en 6)

- Maak nu oefening 4, 7 en 9 met **potlood**.
→ Tip: monniken = mannen die in een klooster leefden; ze moesten al hun bezittingen weggeven om in een klooster te kunnen wonen en ze moesten leven volgens de strenge regels van de Kerk.

Dit mag je overschrijven bij vraag 8:

8 **Waarover zou dit tekstje gaan?**
Noteer.

over een vrouw die aan haar man
vraagt waarom ze wachten om aan
kinderen te beginnen

Als je een vraag echt niet kan oplossen, dan zet je er een kruisje bij met potlood (dit bespreken we dan later nog in de klas).

!! VRIJBLIJVEND!! (= MAG-taak): Wie wil, mag ook deze verhaaltjes beluisteren over de beruchte vos Reynaert!

<https://www.youtube.com/watch?v=qlc31ayS8jE> (7 min. 43 sec.)

→ luisterverhaal

<https://www.youtube.com/watch?v=OOUydiTMMFA> (1 min. 54 sec.)

→ luisterverhaal (met tekeningen)

WEETJE: Er bestaat ook een strip van Suske en Wiske over deze vos.

Het is gepubliceerd in [De Standaard](#) en [Het Nieuwsblad](#) van 31 maart 1998 tot en met 21 juli 1998.

De **eerste albumuitgave** was op **23 september 1998**.

Misschien vind je hem nog terug in de bieb?

Personages: Suske, Wiske, Lambik, tante Sidonia, koning Nobel, Reynaert de vos, Bruin de Beer, Lamfreit de timmerman, Isengrim de wolf (eerste minister), Tibeert de kater, Albert de mol, Grimbeert de das, Cantecler de haan, Merlijn (de tovenaer van koning Arthur).

